

CONVENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU INTEGRARE EUROPEANĂ

OCTOMBRIE 2011 — DECEMBRIE 2012

Implementat de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”, Asociația pentru Politică Externă, Centrul Analitic Independent „Expert-Grup” în colaborare cu Asociația pentru Politică Externă din Slovacia și finanțat de Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Slovace

Opiniile exprimate aparțin autorului. Nici Administrația IDIS Viitorul, și nici Consiliul Administrativ al Institutului pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale Viitorul nu poartă răspundere pentru estimările și opiniile prezentate în cadrul acestei publicații.

Pentru mai multe informații asupra acestei publicații ori asupra abonamentului de recepționare a publicațiilor editate de către IDIS, vă rugăm să contactați direct Serviciul de Presă și Comunicare Publică al IDIS Viitorul. Persoana de contact: Diana Lungu – diana.lungu@viitorul.org.

Adresa de contact:

Chișinău, Iacob Hincu 10/1, 2004, Republica Moldova

Telefon: (373) 22 21 09 32

Fax: (373) 22 24 57 14

www.viitorul.org

Orice utilizare a unor extrase ori opinii ale autorului acestui Studiu trebuie să conțină o referință la IDIS Viitorul.

Cuprins:

Introducere.....	6
Convenția Națională pentru Integrare Europeană	8
GRUP DE LUCRU NR.1: VIZE, FRONTIERE, TRANSNISTRIA	9
Sesiunea 1	
„Evoluția dialogului privind liberalizarea regimului de vize. Trecerea la faza 2”	10
Sesiunea 2	
Republica Moldova are nevoie de o reformare a instituțiilor ce luptă cu combaterea crimei organizate	12
Sesiunea 3	
Negocierile cu privire la intrarea în faza 2 a planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize	14
Sesiunea 4	
Așteptări și rezultate în procesul de trecere la faza 2 de negocieri privind liberalizarea regimului de vize	16
GRUP DE LUCRU NR. 2: AGRICULTURĂ.....	19
Sesiunea 1	
Crearea grupurilor de producători agricoli – o soluție de acces pe piața UE	20
Sesiunea 2	
Crearea legii privind grupurilor de producători agricoli – o soluție de acces pe piața UE	22
Sesiunea 3	
Pozitia Moldovei in negocierea ofertelor tarifare pentru produsele agro-industriale in cadrul Acordului de Liber Schimb cu UE	24
Sesiunea 4	
Accesul la fondurile europene pentru agricultură și dezvoltare rurală în contextul implementării acordului de asociere	26
GRUP DE LUCRU NR. 3 : DEZVOLTARE REGIONALĂ	28
Sesiunea 1	
Eliminarea disparităților regionale ca element central al dezvoltării regionale	29

Sesiunea 2	
Rolul APL în realizarea politicii de dezvoltare regională	31
Sesiunea 3	
Strategiile și programele de cooperare teritorială europene - noi perspective de dezvoltare regională în Republica Moldova.....	34
Sesiunea 4	
Discuții cu experții Școlii de Cercetări Politice din Tiraspol privind Dezvoltarea Regională	36
GRUP DE LUCRU NR.4: COMERȚ, SERVICII, CONCURENȚĂ.....	39
Sesiunea 1	
Standardele europene de calitate a produselor trebuie să devină standarte naționale pentru Republica Moldova.....	40
Sesiunea 2	
Guvernul și societatea civilă vin cu recomandări privind ajustarea produselor fito-sanitare la cerințele UE	43
Sesiunea 3	
Comerțul în Uniunea Europeană: facilități, tendințe, procedură	45
Sesiunea 4	
Din decembrie vor fi facilitate activitățile de acreditare și evaluare a conformității produselor	48

Ultimele evoluții privind relațiile RM-UE

Pe parcursul ultimilor ani dialogul RM-UE a impulsionat și a reușit să asigure un proces dezirabil de implementare a reformelor, în special în domeniul justiției și afacerilor interne, respectării drepturilor omului și consolidarea instituțiilor democratice, precum și asigurarea unui mediu de afaceri favorabil.

Noua etapă a relațiilor bilaterale cu UE, după cum prevede Parteneriatul Estic, se bazează pe Acordul de Asociere (AA), negociat cu UE, care va extinde considerabil orizontul cooperării dintre RM și UE, constituind astfel o etapă importantă pentru integrarea europeană a RM. Până în prezent (decembrie 2012) au avut loc 13 runde plene de negocieri, în cadrul cărora au fost provizoriu închise 24 capitole inclusiv cel care ține de „Cooperare sectorială, financiară și economică”.

Am reușit să progresăm și în negocierile cu UE privind crearea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător cu UE (DCFTA), care va fi parte a Acordului de Asociere. Crearea DCFTA va aprofunda considerabil cooperarea dintre RM și UE, facilitând integrarea în piața internă a UE. De asemenea, pe parcursul 2012 au fost semnate Acordurile privind Spațiul Aerian Comun RM-UE și Indicațiile Geografice.

În domeniul dialogului RM-UE privind liberalizarea vizelor, RM deja a inițiat implementarea pleneră a condiționalităților pentru faza II a Planului de acțiuni privind liberalizarea vizelor (PALV). La 19 noiembrie 2012 Consiliul UE a decis lansarea procesului de evaluare a implementării condițiilor celei de-a II-a faze a Planului de acțiuni privind liberalizarea vizelor și la 13 decembrie 2012 RM deja a prezentat Comisiei Primul Raport de Progres privind implementarea condiționalităților celei de-a II faze a Planului de Acțiuni privind liberalizarea regimului de vize.

Un domeniu nou de cooperare este definit de Acordul Cadru de Participare a RM la misiunile UE de Gestionare a Crizelor în cadrul Politicii de Securitate și Apărare Comună, semnat la 13 decembrie 2012. În paralel, RM a fost invitată să participe la Misiunea UE de consolidare a capacităților maritime regionale în regiunea Cornului Africii EUCAP NESTOR.

Performanța RM pe parcursul ultimilor ani în cadrul Parteneriatului Estic ne plasează pe o treaptă mai avansată a relațiilor noastre cu Uniunea Europeană. În acest context, aplicarea principiilor diferențierii și „mai mult pentru mai mult” va contribui incontestabil la facilitarea atingerii obiectivului de integrare în UE, prin realizarea perspectivei europene a Republicii Moldova.

Apreciam susținerea Ministerului Afacerilor Externe slovac în consolidarea capacităților instituționale și societății civile din RM, precum și facilitarea dialogului dintre Guvern și societatea civilă în vederea realizării reformelor ajustate standardelor europene. În acest context, activitatea Convenției Naționale pentru Integrare Europeană care s-a desfășurat prin intermediul meselor de lucru sectoriale (dialog privind liberalizarea regimului de vize, agricultură, dezvoltare regională și zona de comerț liber aprofundat și cuprinzător) a contribuit la stabilirea parteneriatelor și îmbunătățirea transparenței în procesul de implementare a condiționalităților dialogurilor tematice RM-UE, precum și preluarea experienței slovace în acest proces.

Natalia GHERMAN
Viceministru al Afacerilor Externe și Integrării Europene a Republicii Moldova

Conceptul Proiectului “Convenția Națională pentru Integrare Europeană”

SCOPUL PROIECTULUI. Scopul proiectului este de a stimula dialogul direct și transparent dintre diferite grupuri țintă, de a le oferi informații și recomandări expertizate, de a afla opiniile diverselor rețele sociale, asociații și organizații locale implicate în procesul de integrare europeană, de a antrena într-o dezbateră amplă asupra subiectelor cheie privitor la Integrarea Europeană a Republicii Moldova cele mai importante segmente ale societății și de a stabili un cadru de lucru permanent și coerent, bazat pe interese politice comune, în care principalele preocupări tematice ar cuprinde în principal relațiile dintre Uniunea Europeană și Moldova.

GRUPURILE ȚINTĂ. Principalele grupuri țintă ale proiectului sînt structurile guvernamentale (ministerele, agențiile, etc), organizațiile neguvernamentale, autoritățile publice locale, asociațiile profesionale, Biserica, etc.

GESTIONAREA PROIECTULUI. În cadrul Proiectului, președinția este asigurată de Ministrul de Externe al Republicii Moldova sub al cărui patronat se desfășoară acțiunile prevăzute de proiect. Gestionarea de zi cu zi este realizată de 3 coordonatori din Republica Moldova, reprezentînd fiecare instituțiile partenere cu sprijinul unui coordonator din Slovacia.

ACȚIUNILE PROIECTULUI. Proiectul au prevăzut organizarea a 4 Grupuri de Lucru tematice incluzînd:

- a) Grupul de Lucru pe Vize, Frontiere și Transnistria;
- b) Grupul de Lucru pe Agricultură;
- c) Grupul de Lucru pe Dezvoltare Regională și
- d) Grupul de Lucru pe Comerț, Servicii, Concurență.

Fiecare din aceste 4 Grupuri de Lucru a organizat pe parcursul unui an cîte 4 Mese Rotunde la care au fost dezbătute probleme presante ce țin de ajustarea legislației naționale la aquis comunitaire, negocierea și semnarea Acordului de Asociere și a Acordului de Liber Schimb, introducerea Regimului Liberalizat de Vize. Fiecare din aceste Mese Rotunde s-a încheiat cu elaborarea de recomandări care vor fi propuse ministerelor de resort. Activitatea Grupurilor de Lucru a fost prezidată de doi Co-Președinți, reprezentînd societatea civilă și, respectiv, structurile guvernamentale. Proiectul s-a încheiat cu o Conferință finală la care a fost prezentată o publicație ce a reunit principalele concluzii și recomandări ale ședințelor experților naționali și internaționali.

DURATA PROIECTULUI. Proiectul a demarat oficial la 1 Octombrie 2011 și a durat pînă pe 31 Decembrie 2012

GRUPUL DE LUCRU NR. 1

VIZE, FRONTIERE ȘI TRANSNISTRIA

“Evoluția dialogului privind liberalizarea regimului de vize. Trecerea la faza 2”

29 participanți

Moderatori:

Daniela Morari, Șef-adjunct al direcției Cooperare Politică cu UE, MAEIE

Leonid Litra, expert IDIS, „Viitorul”

Raportori:

Victor Chirilă, Asociația pentru Politică Externă (APE) din Moldova

Vladimir Bilcik, Asociația pentru Politică Externă (APE) din Moldova

Dialogul RM-UE privind vizele inițiat la 15 iunie 2010 a trecut relativ repede din faza de evaluare în faza sa operațională. Planul de Acțiuni privind regimul liberalizat de vize (PA), aprobat de Consiliul UE la 16 decembrie 2011 a fost înmînat Republicii Moldova la 24 ianuarie 2011, unde liberalizarea regimului de vize pentru cetățenii RM constituie o perspectivă pe termen lung. În același timp, unul din obiectivele Guvernului conform Programului său de guvernare pentru anii 2010-2014 este „asigurarea liberei circulații în spațiul UE pentru cetățenii moldoveni prin implementarea Planului de Acțiuni privind liberalizarea regimului de vize”.

În vederea evaluării nivelului de implementare a condiționalităților fazei I(adoptare cadrului legislativ și a politicilor) Guvernul a prezentat 3 Rapoarte de Progres (Mai 2011, Noiembrie 2011 și Mai 2012) și Comisia Europeană a prezentat 2 Rapoarte de Progres (Septembrie 2011 și Februarie 2012), precum și a organizat misiuni de evaluare pentru Blocul 2, 3 și 4 a Planului de Acțiuni RM-UE privind liberalizarea regimului de vize (octombrie – noiembrie 2011); Comisia este în proces de definitivare a Studiului de evaluare a impactului asupra nivelului de securitate și migrațiune în cazul obținerii regimului liberalizat de vize pentru cetățenii RM.

Parlamentul a organizat 2 audieri publice ale MAE de către Comisia de Politică Externă și Integrare Europeană (martie, iulie și octombrie 2011); ONG au produs mai multe studii și rapoarte de monitorizare a progresului în implementarea PA (APE/CRPE, IDIS „Viitorul” ș.a.).

La nivel național pașii necesari de fi întreprinși în vederea implementării condiționalități-

lor dialogului pe vize sînt prevăzuți în Programul Național de Implementare a Planului de Acțiuni RM-UE (Martie 2011) și Măsurilor Adiționale la Programul Național de Implementare a Planului de Acțiuni RM-UE (Februarie 2012). De asemenea, Grupul de lucru privind coordonarea procesului de liberalizare a regimului de vize și-a continuat și consolidat activitatea.

În raportul său de activitate prezentat de PM în fața Parlamentului pe 27 aprilie 2012, Guvernul a setat două priorități relevante în acest context:

- a) trecerea în faza 2 de implementare a PA
- b) îndeplinirea condițiilor tehnice înaintate de UE în PA pînă la sfîrșitul anului 2013;

Participanții la lucrările acestei mese rotunde au făcut o trecere în revistă a procesului și realizărilor înregistrate, adoptînd recomandări, care vor fi expediate autorităților și factorilor de decizie relevanți.

Concluzii și Recomandări:

1. Să se mențină ritmul accelerat al implementării PA și alocarea corespunzătoare a resurselor bugetare corelînd mai strîns procesul de liberalizare a regimului de vize și asistența externă dedicată implementării acestor reforme.
2. Finalizarea implementării complete a condiționalităților fazei I și trecerea oficială la cea de-a II fază cît de curînd posibil (eventual în cadrul reuniunii Consiliului de Cooperare RM-UE),
3. Continuarea dialogului cu Parlamentul RM, luînd în considerație că realizarea fazei II (implementarea propriu-zisă) la fel va presupune ajustarea și amendarea cadrului legislativ adiacent înltru asigurarea unei implementări cuprinzătoare și eficiente a condiționalităților dialogului pe vize.
4. Comisia guvernamentală de integrare europeană, deși urma să se întrunească lunar sau mai frecvent dacă este necesar, aceasta a reușit să organizeze doar 4 ședințe în 2011 și doar 1 în 2012. Calitatea implementării agenda de integrare europeană depinde în mare măsură de calitatea coordonării mai multor politici și procese din care constă.

Necesitatea consolidării acțiunilor de informare și comunicare directă și continuă dintre autorități și cetățeni, bazată pe o strategie de comunicare privind procesul de liberalizare a regimului de vize asigurată cu resurse bugetare.

“Republica Moldova are nevoie de o reformare a instituțiilor ce luptă cu combaterea crimei organizate”

22 participanți

Moderatori:

Daniela Morari, Șef-adjunct al direcției Cooperare Politică cu UE, MAEIE

Iurie Pîntea, Director de proiect, Institutul pentru Politici Publice (IPP)

Raportori:

Cristina Lesnic, Șeful Secției de Integrare Europeană, Ministerul de Interne

Mihail Beregoi, Fundația Moldo-Lituaniană “Centrul de Studii Integrării Europene” (EISC)

Miroslava Vozaryova, expert slovac

Combaterea crimei organizate ar trebui să fie o competență a Poliției și nu doar a Ministerului de Interne. Totodată, e necesară stabilirea rolului ofițerilor de investigație pentru eficientizarea combaterii fenomenului. Recomandările au fost prezentate în cadrul mesei rotunde a Grupului de Lucru Vize, Frontiere și Transnistria, în cadrul proiectului „Convenția Națională pentru Integrare Europeană”.

Funcționari ai administrației publice centrale și locale, experți independenți, lideri de ONG, reprezentanți ai mediului de afaceri, oficiali și parteneri din Republica Slovacă au discutat problemele întâlnite în combaterea criminalității și au propus o serie de recomandări.

Principala problemă care urmează a fi cât mai curând soluționată se referă, în opinia participanților, la dispersarea instituțiilor care luptă cu eradicarea fenomenului de crimă organizată din R. Moldova.

“Avem prea multe instituții dispersate, prea mulți șefi și atunci nu putem vorbi despre o eficiență a combaterii acestui fenomen. Avem direcția anti-drog separată, direcția combaterii crimei organizate iarăși este separată, la fel și spălarea banilor. Ar trebui fuzionate toate aceste unități”, este de părere Mihai Beregoi, Centrul de Studii al integrării Europene.

De exemplu, Slovacia a trecut în 2004 la fuziunea tuturor unităților separate într-o singură instituție, ceea ce a dus la dublarea numărului de persoane care se ocupă de investigații.

“Câțiva ani în urmă, Slovacia se afla într-o situație similară cu cea a Moldovei de astăzi. Am fost nevoiți să implementăm mai multe reforme și să revizuiem legislația”, a explicat Miroslava Vozaryova, expert din cadrul Ministerului de Interne din Slovacia.

În acest sens, Ministerul de Interne a elaborat un Plan de Acțiuni și a trasat mai multe priorități, printre care, desfășurarea unor exerciții internaționale pentru acumularea experienței în domeniul combaterii criminalității, evaluarea datelor cu caracter personal, organizarea unui atelier de lucru pentru colectarea datelor cu privire la victimele traficului de ființe umane pentru a evita discrepanța de cifre ce apar în diferite rapoarte.

Concluzii și Recomandări:

1. Există mai multe procese de reformă care să lucreze în Centrul Anti-corupție, MAI etc, care necesită o analiză funcțională, în scopul de a evita supra-punerile, noi setări instituționale clare și de împărțire a funcțiilor.
2. Prima fază a AP privind liberalizarea regimului de vize este în general considerată a fi mai ușor să adopte cadrul legal și politic. Cu toate acestea, faza 2, care se referă la nivelul de punere în aplicare a legislației și a politicilor, necesită mai mult timp și mai multe eforturi instituționale. De aceea, participanții au subliniat observațiile din rapoartele CE, și au subliniat că a doua fază va necesita o atenție politică concertată și în timp util, deciziile, precum și noi competențe pentru a fi create și resurse suplimentare trebuie alocate. Acest lucru se aplică și pentru procesul de reformă MAI, în general.
3. În scopul de a face o mai bună utilizare a resurselor disponibile (intern și extern), o atenție specială și adecvată trebuie acordată la eforturile de coordonare a asistenței externe.
4. Criminalitate se dezvoltă și se diversifică, prin urmare, luptă contra acesteia ar trebui să primească o atenție corespunzătoare. De aceea, eforturile procurorilor, poliției și justiției ar trebui să fie mai bine coordonate.

“Negocierile cu privire la intrarea în faza 2 a planului de acțiuni privind regimul liberalizat de vize”

24 participanți

Moderatori:

Cristina Mazur, specialist principal al Direcției analiză, monitorizare și evaluare a politicilor, Ministerul Economiei

Daniela Morari, Șef-adjunct al direcției Cooperare Politică cu UE, MAEIE

Raportori:

Daniela Morari, Șef-adjunct al direcției Cooperare Politică cu UE, MAEIE

Ciurea Cornel, expert IDIS „Viitorul”

În urma desfășurării întrevederii dintre oficialii europeni și reprezentanții Guvernului Republicii Moldova, pe 26-27 iunie 2012 a fost decisă acceptarea Republicii Moldova în cea de-a doua și totodată ultima fază a negocierilor privind liberalizarea regimului de vize cu Uniunea Europeană. Faza a doua a planului de acțiuni privind liberalizarea vizelor prevede implementarea proiectelor legislative care au fost adoptate în prima etapă a negocierilor. Tot în aceea perioadă oficialii moldoveni și cei europeni au semnat acordul de amendare a Acordului RM-UE privind facilitarea regimului de vize, care deja prevede un șir de înlesniri pentru cetățenii țării noastre.

Ca urmare a acestei decizii, în luna noiembrie 2012 Consiliul Afaceri Externe al Uniunii Europene a adoptat o serie de concluzii în legătură cu trecerea Republicii Moldova la faza a doua a Planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize cu Uniunea Europeană. Republica Moldova este primul stat din Parteneriatul Estic care avansează în acest stadiu, informează un comunicat al Consiliului.

În aceste condiții, societatea civilă din Republica Moldova a resimțit la începutul lunii iulie nevoia unui dialog cu oficialii implicați în procesul de integrare europeană. Era imperios necesar de a lămuri mai multe aspecte:

- diferența dintre acordul privind facilitarea regimului de vize și acordul de liberalizare a regimului de vize;

- procedurile prin care Republica Moldova va fi oficial admisă în faza a doua a dialogului privind liberalizarea regimului de vize;
- rezultatele studiului de impact privind migrația din Moldova ce urma să fie elaborat de experții Comisiei Europene;
- diferența de abordare dintre Ucraina și Republica Moldova în baza principiului „more for more”;
- durata de implementare a fazei a doua.

Concluzii și Recomandări:

1. Participanții au primit călduros dialogul deschis cu MAEIE privind liberalizarea vizelor. Se recomandă totuși să-și diversifice instrumentele și metodele în comunicarea cu societatea moldovenească.
2. Publicul a recunoscut dinamica comparativă arată în comparație cu alți parteneri din Parteneriatul Estic, precum și eforturile depuse de guvernul până în prezent. În timp, în scopul de a face aceste reforme și politici noi eficiente, acestora ar trebui să le fie, de asemenea, evaluat impactul pe care îl au pe teren.

„Așteptări și rezultate în procesul de trecere la faza 2 de negocieri privind liberalizarea regimului de vize”

24 participanți

Moderatori:

Daniela Morari, Șef-adjunct al direcției Cooperare Politică cu UE, MAEIE

Eugen Revencu, expert, Asociația pentru Politica Externă

Raportori:

Veaceslav Cîrlig, Biroul de Migrație și Azil, MAI

Rosian Vasiloi, Poliția de Frontiera, MA

Este vorba despre două legi, dintr-un pachet de 42, care au fost votate la sfârșitul lunii mai - Legea privind asigurarea egalității și Legea privind reorganizarea Centrului Anti-corupție.

Participanții au trecut în revistă ultimele evoluții în domeniul managementul frontierei, migrației și prevenirea și combaterea corupției. Totodată, au fost prezentate prioritățile parteneriatului de mobilitate care au fost votate la Bruxelles.

La 15 decembrie 2012 urmează să fie prezentat Comisiei Europene raportul pentru faza a doua ce va cuprinde acțiunile care au fost întreprinse.

„Republica Moldova a așteptat mult această decizie de trecere la faza doi, care a fost stabilită la 19 noiembrie. Cu cât înaintăm în procesul de integrare europeană, cu atât problemele devin mai complexe. Integrarea europeană devine foarte tehnică, este nevoie de expertiză, standarde și directive întregi”, a precizat Daniela Morari, șefă direcție Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Cornel Ciurea, expert IDIS “Viitorul”, a subliniat faptul că „segmentul susținătorilor integrării europene devine din ce în ce mai mică. Este nevoie de a discuta și politic subiectul. Se simte nevoia de a justifica necesitatea de integrare europeană”.

În cadrul discuțiilor s-au abordat diferite întrebări privind liberalizarea regimului de vize, una dintre acestea făcând referire la motivarea cetățenilor care deja au cetățenie româ-

nă și pot călători fără vize în Europa. Pe de altă parte s-a menționat că obiectivul guvernului RM privind liberalizarea regimului de vize, este să creeze posibilități de a călători în UE și nu pentru a merge la muncă acolo.

Concluzii și Recomandări:

1. Trecerea la faza 2: proces, mecanisme, resurse, așteptări și rezultat scontat.

Anterior au fost citeva anunturi publice despre trecerea la faza 2 (Guvernul, Comisia, PE si acum Consiliul). Multi au semnalat o confuzie referitor la aceste comunicari. Participanții au primit explicații detaliate referitoare la procesele și procedurile așteptate în aceasta faza 2. Discuțiile s-au axat asupra actiunilor pe plan intern si efectele scontate. De asemenea, s-a discutat despre unele aspecte de politica externa si impactul contextului international: necesitatea unei istorii de succes in PEV, rezervele unor State Membre cu privire la eliminarea vizelor pentru RM si concurenta regionala a Ucrainei, Rusiei, Turciei; impactul post-liberalizare pentru Balcani etc. Participanții au salutat abordarea negociatorilor de a discuta cu Statele Member UE pe subiecte de ingrijorari, pentru a elimina eventuale obstacolele tehnice.

Masa de lucru recomandă organizatiilor societatii civile, si in mod special, centrelor academice sa se implice in dezvoltarea capacitatilor nationale proprii de evaluare si in evaluarea propriu-zis a politicilor si actiunilor intreprinse de Guvern, cu accent pe durabilitatea si ireversibilitatea reformelor lansate in gestionarea afacerilor interne?

2. Prioritati in managementul frontierei si migratiei.

Participantii au discutat despre capacitatile nationale ale politicii de azil, eventuale riscuri de crestere a cererilor de azil (ca rezultat al "primaverii arabe" si proceselor din Orientul Mijlociu etc.), crearea mecanismelor de lupta cu abuzurile de sistemul national de azil, inclusiv readmisia persoanelor care au incalcat regimul de sedere in Republica Moldova. De asemenea, s-a discutat despre evaluarile externe si interne a riscurilor de crestere a abuzului de sistemele de azil a Statelor Membre UE dupa abolirea vizelor pentru cetateni RM, care sint neglijabile.

Participantii au luat act de initiativele de politici care vor fi chemate sa regularizeze sederea străinilor, inclusiv a locuitorilor din stinga Nistrului care nu detin cetatenia RM.

Participanții la discuții agreează căutarea de soluții indirecte pentru soluționarea unor probleme de gestiune a frontierei de stat generate de conflictul Transnistrean, în conformitate cu recomandările EUBAM, precum și întărind cooperarea internațională a serviciilor de frontieră cu Ucraina și Agențiile specializate ale UE.

3. Combaterea corupției: rolul CNA, capacitățile CNI și impactul asupra sursei de corupție - performanța serviciilor publice?

În lumina ultimelor evenimente din acest sector, participanții la Masa rotundă rămân în așteptarea unor acțiuni concludente din partea politicului și agențiilor specializate.

GRUPUL DE LUCRU NR. 2

AGRICULTURĂ

“Crearea grupurilor de producători agricoli – o soluție de acces pe piața UE”

19 participanți

Moderatori:

Cornel Ciurea, expert IDIS „Viitorul”

**Tudor Robu, Șef al direcției marketing și relații internaționale,
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare**

Raportori:

**Sergiu Țirigan, Șef adjunct al direcție marketing și relații internaționale,
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare**

Vasile Mirzenco, președinte, FNFM

Responsabili din cadrul instituțiilor guvernamentale și sectorului asociativ au discutat pe marginea necesității creării grupurilor agricole, prezentând problemele cu care se confruntă producătorii agricoli, avantajelor și riscurilor asocierii acestora în grupuri specializate. Ulterior, recomandările vor fi înaintate autorităților centrale responsabile de implementarea reformelor și recomandărilor Uniunii Europene pentru Republica Moldova pentru a ajusta cadrul legislativ.

În prezent, gospodăriile mici au capacități limitate de investire și respectiv de beneficiere din fondurile de subvenționare. În acest sens, asocierea între aceștia reprezintă o formă de soluționare a problemelor comune, este de părere Tudor Robu, șef direcție în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. “Ministerul agriculturii se ciocnește cu faptul că nu este pregătit să acorde o cantitate suficientă de produse agricole la calitatea cerută de piața europeană. Ne propunem să susținem producătorii agricoli și să ajustăm cadrul legal necesar pentru o activitate eficientă”, a explicat Tudor Robu.

Sergiu Țirigan, specialist în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a enumerat o serie de sarcini cărora producătorii agricoli urmează să se conformeze pentru a asigura durabilitate în activitatea lor, cum ar fi: adaptarea producției agricole la condițiile pieței; planificarea producției cu accent deosebit pe cantitate și calitate; utilizarea în comun a clădirilor, mașinilor și utilajelor; aprovizionarea în comun cu mijloace de producție; etc.

Toate aceste sarcini reies din o serie de factori cu care producătorii se ciocnesc, printre care putem enumera accesul limitat la piață, fluctuațiile prețurilor, expunerea la o multitudine de factori de risc, costul mare de producție și lipsa de competitivitate, etc.

Totodată, experții au enumerat și o serie de avantaje rezultate din activitatea în comun, și anume: prețuri mai bune pentru produse uniforme, de bună calitate și livrate la termen, limitarea numărului de intermediari; venituri individuale mai mari; un singur manager; investiții comune (capital, credite, mașini, depozite și blocuri frigorifice); schimburi de experiențe în domeniul tehnologiei, etc.

Concluzii și Recomandări:

-
1. Stabilirea cadrului juridic,
 2. Stabilirea măsurilor și mecanismelor de sprijin financiar (sprijinirea stabilirii și activității Grupului în primii 5 ani de activitate în dependență de volumul tranzacțiilor),
 3. Stabilirea sistemului și cadrelor de consiliere în formarea și activitatea inițială a grupurilor de producători.
 4. Necesitatea utilizării instrumentelor moderne de marketing
 5. Necesitatea manevrării și de luare de decizii în contextul existenței unui circuit informațional complex ce cuprinde date privind tehnologiile noi de producție, reglementările de calitate și siguranță ale alimentelor, mecanismele și dinamica pieței, tehnici de marketing și poziționare pe piață

Deși aparent, fondurile disponibile nu prezumă un volum a sprijinului echivalent cu cel pe care Uniunea Europeană îl oferă, oricum aceasta ar putea duce la facilitarea utilizării de resursele financiare din fondu de subvenționare, de resurse oferite de donatorii externi pe care statul ar putea să le direcționeze pentru sprijinirea acestor forme de organizare economică (inclusiv și eventual fondurile ENPARD).

“Crearea legii privind grupurilor de producători agricoli – o soluție de acces pe piața UE”

21 participanți

Moderatori:

Cornel Ciurea, expert IDIS „Viitorul”

Tudor Robu, Șef al direcției marketing și relații internaționale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Raportori:

Ion Sula, Șef al direcției generale politici de dezvoltare sectorială, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Waldemar Sochaczewski, Expert internațional pe probleme de agricultură

Legea privind grupurile de producători agricoli și asociațiile lor este actul legislativ care ar urma să stabilească principiile generale de organizare, recunoaștere și funcționare a grupurilor de producători agricoli.

Grupurile de producători sunt organizații economice (persoane juridice cu scop lucrativ și gestiune economică) recunoscută în modul stabilit în calitate de grup de producători. Se constituie și funcționează la inițiativa liberă a producătorilor, bazată pe unitatea de interes și acțiune a grupului, pentru comercializarea producției membrilor.

Actul normativ a fost elaborat ținându-se cont de reglementările și regulamentele în domeniu ale Uniunii Europene, precum și practica unor țări membre ale UE, luate în particular (România, Polonia, Țările Baltice, etc.). Reglementări similare privind organizarea de piață se regăsesc în următoarele acte normative ale UE.

Concluzii și Recomandări:

1. Elaborarea politicilor în domeniul susținerii producătorilor agricoli și asigurarea implementării lor.
2. Crearea cadrului juridic pentru constituirea și funcționarea grupurilor de producători agricoli, în vederea promovării, comercializării și valorificării produselor agricole ale membrilor grupului de producători.
3. Instituirea de reguli unitare, care să se asigure calitatea produselor, potrivit cerințelor pieței, precum și protecția și conservarea calității mediului;
4. Să asigure, prin intermediul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, alocarea suportului financiar în vederea susținerii promovării creării și funcționării grupurilor de producători agricoli.
5. Elaborarea politicilor în domeniul susținerii producătorilor agricoli și asigurarea implementării lor.
6. Crearea cadrului juridic pentru constituirea și funcționarea grupurilor de producători agricoli, în vederea promovării, comercializării și valorificării produselor agricole ale membrilor grupului de producători.
7. Instituirea de reguli unitare, care să se asigure calitatea produselor, potrivit cerințelor pieței, precum și protecția și conservarea calității mediului;
8. Să asigure, prin intermediul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, alocarea suportului financiar în vederea susținerii promovării creării și funcționării grupurilor de producători agricoli.

“Pozitia Moldovei in negocierea ofertelor tarifare pentru produsele agro-industriale in cadrul Acordului de Liber Schimb cu UE”

21 participanți

Moderator

Ion Sula, Șef al direcției generale politice de dezvoltare sectorială, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Ciurea Cornel, expert IDIS „Viitorul”

Raportori :

Tudor Robu, Șef al direcției marketing și relații internaționale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Alexandru Fala, expert asociat IDIS „Viitorul”

Republica Moldova și Uniunea Europeană (UE) sunt în proces de negociere a Acordului privind instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC). Acordul presupune anularea sau reducerea treptată a tarifelor vamale de către ambele părți. Caracterul de “aprofundat și cuprinzător” îi este imprimat Acordului de faptul că Republica Moldova va trebui să-și ajusteze un șir de sectoare la standardele UE: cerințele fito-sanitare, serviciile și investițiile, aspecte legate de concurență, achizițiile publice. Este evident că impactul economic rezultat din semnarea acordului va fi semnificativ, luând în considerare că UE este principalul partener economic al Republicii Moldova (spre piața UE este orientat circa jumătate din exportul produselor moldave, iar importul în Moldova din UE depășește 40%).

Instituirea ZLS cu UE va avea o influență importantă pentru sectorul agro-alimentar. În linii generale, putem vorbi despre deschiderea deplină a pieții UE pentru produsele moldave, fapt ce poate contribui, inclusiv la impulsivitatea sectorului agro-alimentar. Prohnițchi (2011) estimează o majorare semnificativă a exporturilor de produse agricole și alimentare din Moldova către UE, și o reducere minoră a exporturilor spre țările din afara UE.

Totuși sectorul agro-alimentar este cel mai tare expus eventualei semnări a ALSAC. Cauza de bază a acestei situații ține de competitivitatea redusă a sectorului agro-alimentar național. În prezent, randamentele în agricultura locală sunt cu mult sub media europeană, iar în comparație cu unele state ale UE, acestea sunt mai reduse de 2-3 ori. Se atestă

un "handicap" al factorilor ce determină competitivitatea sectorului: dotarea proastă a sectorului cu capital, utilizarea unor practici primitive în derularea afacerilor, utilizarea schemelor inechitabile de intermediere comercială (ce cauzează o distribuire ineficientă a veniturilor și amplifică deficitul de surse financiare la producători), etc. În același timp agricultura este destul de sensibilă la condițiile climaterice.

Concluzii și Recomandări:

-
1. Republica Moldova, în cadrul negocierilor, ar trebui să insiste asupra unei treceri graduale la un regim liberalizat de comerț, ceea ce ar permite atenuarea posibilelor efecte negative.
 2. Concomitent Republica Moldova trebuie să-și orienteze eforturile spre realizarea serioasă și rapidă a schimbărilor economice structurale.
 3. În acest context se merită de menționat două direcții majore ale reformelor: îmbunătățirea mediului de afaceri, pentru a putea stimula dezvoltarea sectoarelor ce ar putea absorbi oferta de muncă reprezentată de foștii lucrători agricoli și implicarea mai activă a statului în activitățile de instruire sau recalificare a forței de muncă pentru a echilibra cererea cu oferta pe piața muncii.
 4. Menținerea, la etapa inițială, a unei liberalizări la nivel de ATP din partea UE
 5. Creșterea permanentă a gradului de liberalizare pentru produsele moldovenești exportate în UE
 6. Promovarea produselor agro-alimentare pentru export în UE cu potențial de producere și export
 7. Utilizarea instrumentelor eficiente de protecție a sectoarelor sensibile din domeniul agriculturii și industriei alimentare
 8. Atragerea fondurilor europene pentru implementarea DCFT
 9. Reforma sistemului de siguranță a alimentelor pentru accesul pe piața UE a produselor de origine animală.

“Accesul la fondurile europene pentru agricultură și dezvoltare rurală în contextul implementării acordului de asociere”

21 participanți

Moderator

Ion Sula, Șef al direcției generale politice de dezvoltare sectorială, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Ciurea Cornel, expert IDIS „Viitorul”

Raportori :

Tudor Robu, Șef al direcției marketing și relații internaționale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Alexandru Fala, expert asociat IDIS „Viitorul”

Responsabili din cadrul instituțiilor guvernamentale și sectorului asociativ au discutat pe marginea avantajelor și dezavantajelor semnării Acordului de Liber Schimb cu UE pentru sectorul agro-alimentar. În urma prezentării indicatorilor de performanță, a mecanismelor de protecție a produselor agro-alimentare, grupul de lucru a elaborat câteva recomandări ce urmează a fi înaintate autorităților centrale responsabile de implementarea reformelor și recomandărilor Uniunii Europene pentru Republica Moldova pentru a ajusta cadrul legislativ.

Potrivit experților, sectorul agro-alimentar este cel mai expus eventualei semnări a ALSAC. Cauza de bază a acestei situații ține de competitivitatea redusă a sectorului agro-alimentar național. În prezent, randamentele în agricultura locală sunt cu mult sub media europeană, iar în comparație cu unele state ale UE, acestea sunt mai reduse de 2-3 ori. “Se atestă un “handicap” al factorilor ce determină competitivitatea sectorului: dotarea proastă a sectorului cu capital, utilizarea unor practici primitive în derularea afacerilor, utilizarea schemelor inechitabile de intermediere comercială (ce cauzează o distribuire ineficientă a veniturilor și amplifică deficitul de surse financiare la producători), etc. În același timp agricultura este destul de sensibilă la condițiile climaterice”, a subliniat expertul IDIS “Viitorul”, Alexandru Fala.

“În R. Moldova doar 27% din persoanele angajate sunt implicate în agricultură. Sectoarele cu cele mai bune progrese, care se pot adapta cerințelor UE sunt sectorul horticola (mere, pere, roșii, cereale), cel viti-vinicol (struguri și băuturile alcoolice din struguri), și produ-

selor din carne de pui și ouă. Rezultate mai slabe sunt înregistrate în sectorul produselor din carne de ovine, bovine și porcine. De asemenea, un alt sector sensibil este cel al zahărului produs în R. Moldova”, a explicat Tudor Robu, șef direcție MInisterul Agriculturii și Industriei Alimentare.

În acest context, pentru a reduce riscurile semnării Acordului, Ministerul Agriculturii și cel al Economiei au propus o serie de instrumente de protecție: Produse excluse de liberalizare; Contingente tarifare; Diminuarea treptată sau parțială a tarifelor; Instrumentul de salvagardare; Stabilirea pentru unele produse a perioadei de tranziție de 10 ani (prerogativa RM).

Prezenți la eveniment, unii producători au solicitat reprezentanților Ministerului Agriculturii revizuirea Strategiei de reducere a cheltuielilor de producere.

Republica Moldova și Uniunea Europeană (UE) sunt în proces de negociere a Acordului privind instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC). Acordul presupune anularea sau reducerea treptată a tarifelor vamale de către ambele părți.

Concluzii și Recomandări:

1. Identificarea priorităților în sectorul agricultură și dezvoltare rurală
2. Evaluarea necesităților pentru o perioadă de 10 ani în agricultură și dezvoltare regională
3. Crearea mecanismelor necesare pentru gestionarea și implementarea fondurilor europene
4. Elaborarea strategiei pentru agricultură și dezvoltare rurală
5. Îmbunătățirea capacităților instituționale a administrației publice centrale și locale precum și a lucrătorilor agricoli în accesarea fondurilor europene
6. Preluarea experienței reușite a statelor membre UE în implementarea fondurilor europene
7. Coordonarea cu coordonatorii bilaterali și multilaterali a priorităților de asistență în agricultură și dezvoltare rurală
8. Crearea unei direcții în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare responsabile de gestiunea operațională a fondurilor europene pe dezvoltare rurală.

GRUPUL DE LUCRU NR. 3
DEZVOLTARE REGIONALĂ

“Eliminarea disparităților regionale ca element central al dezvoltării regionale”

19 participanți

Moderatori :

Ion Bodrug, director ADR Nord

Ion Beschieru, expert CALM

Raportori :

Igor COJOCARU, șef Catedra de științe socioumane, Universitatea de Stat “Alec Russo” din Balti

Inga COJOCARU, șef secția planificare strategic și programare, ADR Nord

Eliminarea disparităților regionale nu va fi posibilă pînă cînd nu va fi modificat cadrul legal sau conlucrarea dintre agentii de dezvoltare regionala si APL. Aceasta este principala concluzie ale Grupului de lucru pe dezvoltare regională al Convenției Naționale pentru Integrarea Europeană. Recomandările reprezintă produsul unei mese rotunde desfășurate la 7 iunie, ora 10:00, la care au participat funcționari ai administrației publice locale, reprezentati ai agentiei de dezvoltare nord si experți independenți.

Directorul ADR Nord, Ion BODRUG, a salutat efortul comun de a organiza această masă rotundă. „Pe parcursul activității de mai bine de 2 ani a ADR Nord, în interesul dezvoltării regiunii, am depus efort pentru a uni administrațiile publice locale, instituțiile centrale, mediul academic. În prezent, actualizăm Strategia de Dezvoltare Regională Nord, document care, ajustat, ne va deschide calea spre noi oportunități de dezvoltare”, a spus directorul ADR Nord.

Potrivit lui Ion BESCHIERU, expert de la Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), dezvoltarea regională este un subiect de un interes tot mai sporit în rîndul administrației locale. „Asemenea activități ca cea de azi sînt binevenite și trebuie să depunem efort pentru promovarea lor și înțelegerea acestui proces”, a menționat Ion BESCHIERU.

Igor COJOCARU, șeful Catedrei de științe socioumane de la Facultatea de Psihologie și Asistență Socială a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți s-a referit la determinarea direcțiilor de îmbunătățire a cadrului legal și strategic în contextul disparităților regionale în Republica Moldova. Despre cadrul instituțional și perspectivele dezvoltării regio-

nale în Republica Moldova a vorbit Inga COJOCARU, șefa Secției planificare strategică și programare de la ADR Nord (vezi prezentările de mai jos).

În ultima parte a mesei rotunde, expertul slovac Vlado BENC a prezentat participanților la eveniment mai multe informații relevante din experiența de dezvoltare regională a Slovaciei.

Concluzii și Recomandări:

1. Îmbunătățirea cadrului strategic în domeniul dezvoltării regionale (la nivel național, sectorial, regional, etc.)
2. Dezvoltarea instituțională a ADR-ului cu extinderea la nivelul fiecărui raion din regiune prin personal desconcentrat angajat.
3. Dezvoltarea capacităților persoanelor delegate/desconcentrate la nivelul raioanelor, cu suportul Universității de Stat din Bălți „Alec Russo”, precum și a altor actori;
4. Necesitatea sincronizării descentralizării administrative și financiare reale la procesele de dezvoltare regionale, primele fiind precondiții ale succesului ultemei;
5. Necesitatea realizării reformei administrativ-teritoriale. Alternativă – promovarea cooperării intermunicipale.
6. Promovarea creării polilor de creștere în cadrul regiunii de dezvoltare.
7. Implicarea eficientă a societății civile.
8. Asigurarea calității datelor utilizate în planificarea regională.
9. Promovarea clusterelor inovative.
10. Necesitatea de a susține APL în dezvoltarea documentației de amenajare a teritoriului și a planurilor urbanistice, a documentației tehnice pentru anumite proiecte specifice.

“Rolul APL în realizarea politicii de dezvoltare regională”

20 participanți

Moderatori:

Tudor Mesina, Director, Agentia de Dezvoltare Regionala Centru
Victor Mocanu, Expert, IDIS „Viitorul”

Raportori:

Lilian Danilov, Șef Secție Planificare strategică și programare, Agentia de Dezvoltare Regionala Centru
Ion Beschieru, expert, CALM
Vlado Benc, expert slovac

Rolul APL este unul din cei mai important factori in realizarea dezvoltarii regionale. Aceasta este principala concluzie ale Grupului de lucru pe dezvoltare regională al Convenției Naționale pentru Integrarea Europeană.

“Dezvoltarea regională nu tine de dezvoltarea unei singure localitati ci a unei regiuni intregi” a precizat Victor Mocanu, expert IDIS“Viitorul”.

Potrivit lui Ion BESCHIERU, expert de la Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), dezvoltarea regională este un subiect de un interes tot mai sporit în rîndul administrației locale. “Dezvoltarea regională este in strisa legatura cu dezvoltarea locala.” Beschieru

Dintre problemele identificate in cadrul grupului de lucru ar fi :

- Capacitatea scazuta a autoritatilor locale
- Lipsa economiei financiare
- Lipsa capacitatilor de scriere si implementare a proiectelor
- Lipsa strategiilor locale si rationale de dezvoltare social-economica, a documentatiei de amenajare a teritoriului si urbanistice, costul inalt al lucrarilor de elaborare a documentatiei tehnice

În ultima parte a mesei rotunde, expertul slovac Vlado BENC a prezentat participanților la eveniment mai multe informații relevante din experiența de dezvoltare regională a Slovaciei.

Concluzii și Recomandări:

1. Elaborarea și corelarea strategiilor de dezvoltare locală cu strategiile de dezvoltare regională și strategiile, politicile naționale sectoriale de dezvoltare, ce ar permite o sinergie în dezvoltarea locală, regională și națională.
2. Corelarea strategiilor de dezvoltare regională cu Strategia Națională de Descentralizare. Descentralizarea procesului de luare a deciziilor în domeniul dezvoltării regionale de la nivelul central/guvernamental spre autoritățile abilitate în domeniul dezvoltării regionale (Consiliile regionale de dezvoltare regională).
3. Asigurarea cooperării interregionale, interne și internaționale, care contribuie la dezvoltarea economică și socială și care este în conformitate cu prevederile legale și cu acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.
4. Stimularea cooperării intercomunitare (între unitățile administrativ-teritoriale de diferite niveluri) prin diferite mijloace în scopul dezvoltării unor servicii sau utilități publice la o scară cât mai largă.
5. Dezvoltarea capacităților instituționale și de management a autorităților în domeniul dezvoltării regionale (organizarea activităților de instruire a reprezentanților APL în domeniul dezvoltării regionale, scrierea de proiecte, atragerea investițiilor etc., dezvoltarea capacităților de consultantă a Agen-

țiilor de Dezvoltare Regională etc.).

6. Identificarea priorităților de dezvoltare în cadrul regiunii reieșind din specificul local (crearea microregiunilor, unor poli de dezvoltare, etc.).
7. Constituirea unor parteneriate de colaborare între actorii implicați în dezvoltarea regională (sectorul public, sectorul asociativ, mediul de afaceri) în elaborarea și implementarea unor politici de dezvoltare la nivel regional.
8. Diversificarea instrumentelor financiare de dezvoltare regională prin programe și proiecte în vederea atingerii unor obiective stabilite. Asigurarea cofinanțării prin contribuția financiară a diversilor actori implicați în realizarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională.

“Strategiile și programele de cooperare teritorială europene — noi perspective de dezvoltare regională în Republica Moldova”

28 participanți

Moderatori :

Tudor Meșina, director ADR Centru

Ion BODRUG, director ADR Nord

Ion Beschieru, expert CALM

Raportori :

Lilian Danilov, Șef Secție Planificare strategică și programare, Agenția de Dezvoltarea Regională Centru

Svetlana Rogov, Direcția Relații Internaționale și Atragerea Investițiilor, MDRC

Potrivit directorului ADR Nord, dezvoltarea regională durabilă este un imperativ asumat. În pofida faptului că Guvernul Republicii Moldova și-a confirmat angajamentul ferm pentru distribuirea echitabilă a șanselor de dezvoltare pe întreg teritoriul țării, „crearea cadrului legal și instituțional în domeniul dezvoltării regionale este un fapt pozitiv, dar nu și suficient, acesta necesitând o permanentă actualizare și armonizare cu politicile internaționale. Unele dintre acestea pot fi corectate și prin proceduri administrative interne, pe cînd altele urmează să aștepte pînă procesul de implementare va scoate la iveală noi soluții”, a spus directorul ADR Nord, Ion BODRUG, în discursul său.

Instituțiile responsabile de procesul de dezvoltare regională (DR) au misiunea de a implementa politica de DR. Acest fapt este posibil avînd fonduri suficiente și resurse umane apte să îndeplinească misiunile asumate. În acest sens, este necesar ca ADR-urile să se extindă în teritoriu, creînd în fiecare microregiune sau raion cîte o subdiviziune.

Concluzii și Recomandări:

1. Promovarea și implementarea politicii de DR în teritoriu;
2. Analiza necesităților și oportunităților de dezvoltare în raion;
3. Identificarea problemelor stringente;
4. Facilitarea creării viziunii strategice raionale și elaborării planurilor de dezvoltare raională;
5. Elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor investiționale din diverse fonduri;
6. Activități de fundraising, atragere investițiilor în raion etc.
7. Dezvoltarea instituțională a ADR-urilor va crea beneficii regiunilor și actorilor implicați prin:
8. Angajarea specialiștilor calificați în domeniile DR și cooperării transfrontaliere în fiecare raion;
9. Posibilitatea de stabilire a vectorilor de dezvoltare stabiliți pentru fiecare raion în contextul DR;
10. Oportunități de accesare a fondurilor naționale și internaționale pentru rezolvarea problemelor stringente.

“Discuții cu experții Școlii de Cercetări Politice din Tiraspol privind Dezvoltarea Regională”

28 participanți

Moderatori:

Tudor Mesina, Director, Agenția de Dezvoltare Regională Centru
Victor Mocanu, expert IDIS “Viitorul”
Dmitri Gavrilov, Director, Common Home

Raportori:

Lilian Danilov, Șef Secție Planificare strategică și programare, Agenția de Dezvoltare Regională Centru
Anatolie Dirun, expert Transnistria
Monika Vaskovicova, expert Slovacia

O nouă rundă a meselor rotunde în cadrul proiectului Convenția Națională pentru Integrare Europeană a avut loc pe 16 noiembrie în localitatea Costești, Ialoveni, fiind dedicată dezvoltării regionale în contextul eforturilor de apropiere dintre Moldova și Transnistria. Ideea reuniunii a fost de a pune în discuție subiectul dezvoltării regionale ca un proiect comun care să contribuie la apropierea celor două maluri ale Nistrului prin canalizarea cooperării dintre diferite localități ale celor două regiuni ale Republicii Moldova. Reprezentanții Agenției pentru Dezvoltare Centru, în frunte cu Directorul Agenției, Tudor Meșină, s-au aflat în dialog cu experții Școlii de Cercetări Politice din Tiraspol, conduse de Anatolie Dirun, reprezentant al Sovietului Suprem al Transnistriei.

Un obiectiv important al mesei rotunde a fost de a explica cercetătorilor din Transnistria principiile și obiectivele dezvoltării regionale din Republica Moldova. Potrivit raportului prezentat de Anatolie Dirun, în Transnistria dezvoltarea regională este concepută ca o activitate centralizată în care întregul proces este gestionat de administrația de la Tiraspol. Autorul a menționat faptul că experții ruși în dezvoltare au elaborat recent un plan de dezvoltare pentru Transnistria dar felul în care acest plan va fi pus în aplicare rămîne a fi extrem de îndoielnic.

În opinia vorbitorilor din partea Moldovei, Svetlana Rogov, șefă a Departamentului Relații Internaționale și Atragerea Investițiilor a Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale și Tudor Meșină, Transnistria are deocamdată o altă abordare a subiectului

Dezvoltării Regionale fapt care nu permite compatibilizarea sistemelor. În același timp, această compatibilizare urmează să se producă în cazul în care partea Transnistreană va accepta următoarele principii:

- Dezvoltarea regională stimulează colaborarea intercomunală, crearea unor servicii și utilități publice la o scară mai mare, la nivel intercomunal, raional sau interraional
- Strategiile de dezvoltare regională trebuie să se bazeze pe specificul local și pe crearea unor poli de dezvoltare.
- Structurile asemănătoare Agențiilor de Dezvoltare Regională reprezintă principala forță motrică de în dezvoltarea regiunilor prin atragerea de mijloace nebugetare pentru implementarea strategiilor, programelor și proiectelor de dezvoltare regională, acordarea suportului informațional, metodologic și consultativ consiliului regional și autorităților administrației publice locale
- Regiunile de dezvoltare trebuie să fie suficient de mari pentru a planifica dezvoltarea regională și locală, cu impact real asupra dezvoltării naționale, dar suficient de mici pentru a facilita dezvoltarea și luarea de decizii consensuale de către părțile interesate.

În rezultatul discuțiilor experții Școlii de Cercetări Politice din Tiraspol s-au arătat interesați de viziunile propuse de experții moldoveni, convenindu-se o continuare a dialogului în anul 2013.

Concluzii și Recomandări:

1. Un stat nu poate fi considerat dezvoltat dacă colectivitățile locale și regionale sunt subdezvoltate. Dezvoltarea regională este un concept ce urmărește asigurarea unei creșteri economice, dinamice și durabile, prin valorificarea eficientă a potențialului regional și local, în scopul îmbunătățirii condițiilor de viață.
2. Politica de dezvoltare regională reprezintă un ansamblu de măsuri planificate și promovate de autoritățile administrației publice centrale și locale, a sectorului privat și asociativ, orientată spre planificarea și realizarea unei dezvoltări social-economice teritoriale echilibrate, spre sprijinirea nemijlocită a dezvoltării social-economice a zonelor defavorizate.

3. Constituirea regiunilor de dezvoltare trebuie să contribuie la dezvoltarea social-economică echilibrată și durabilă pe întreg teritoriul Republicii Moldova, reducerea dezechilibrului nivelurilor de dezvoltare social-economică dintre regiuni și din interiorul lor, consolidarea oportunităților financiare, instituționale și umane pentru dezvoltarea social-economică a regiunilor.
4. Regiunile de dezvoltare sunt suficient de mari pentru a planifica dezvoltarea regională și locală, cu impact real asupra dezvoltării naționale, dar suficient de mici pentru a facilita dezvoltarea și luarea de decizii consensuale de către părțile interesate.
5. Agențiile de Dezvoltare Regională reprezintă un serviciu public descentrat subordonat Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și se constituie în fiecare regiune de dezvoltare pentru a promova dezvoltarea social-economică a regiunii, susținerea activității autorităților administrației publice locale și a colectivităților locale, orientate spre dezvoltarea social-economică a localităților și coordonarea interacțiunii lor cu strategiile și programele naționale, de sector și regionale de dezvoltare economică, socială și servicii de utilitate publică.
6. Agențiile de Dezvoltare Regională reprezintă principala forță motrică de dezvoltare a regiunilor prin atragerea de mijloace nebugetare pentru implementarea strategiilor, programelor și proiectelor de dezvoltare regională, acordarea suportului informațional, metodologic și consultativ consiliului regional și autorităților administrației publice locale în vederea dezvoltării echilibrate și durabile a regiunii, cooperarea cu societatea civilă în domeniul dezvoltării social-economice a regiunii.
7. Strategiile de dezvoltare regională trebuie să se bazeze pe specificul local, pe crearea unor poli de dezvoltare, crearea microregiunilor care să contribuie la micșorarea disparităților în interiorul regiunilor de dezvoltare.
8. Dezvoltarea regională stimulează colaborarea intercomunală, crearea unor servicii și utilități publice la o scară mai mare, la nivel intercomunal, raional sau interraional, prin care se contribuie la dezvoltarea infrastructurii și asigurarea cu servicii publice de calitate a unui număr mai mare de beneficiari.

GRUPUL DE LUCRU NR. 4

COMERȚ, SERVICII, CONCURENȚĂ

“Standardele europene de calitate a produselor trebuie să devină standarte naționale pentru Republica Moldova”

17 participanți

Moderatori:

Iurie Gotișan, Cercetător Asociat, Centrul Analitic Expert-Grup, Coordonatorul GL Comerț, Servicii și Concurență
Mihaela Gorban, Sef interimar, Direcția Regimuri Comerciale și OMC, Ministerul Economiei

Raportori:

Valentina Grigoriș , Sef direcție juridică, Agenția pentru Protecția Consumatorului
Georgeta Mincu, expert local EUHLPAM
Anatolie Silitari, Șef Direcție Protecția consumatorilor și supravegherea pieței

De-a lungul timpului, consumatorii din Republica Moldova au devenit din ce în ce mai activi în a-și apăra drepturile. Astfel, la Agenția Națională pentru Protecția Consumatorului au fost înregistrate peste 2880 de petiții în 2011, cu apr. 1000 mai multe ca în anul precedent. Și apelurile telefonice au crescut de la 792 în 2010 la 880 în 2011. Pe lângă examinarea petițiilor, autoritatea de profil efectuează controale tematice la producătorii agro-alimentari și piețe. Numărul încălcărilor depistate a sporit în 2011 comparativ cu anii precedenți, în special în ceea ce privește plasarea în vânzare a mărfurilor marcate necorespunzător, dar și lipsa facturilor.

Pentru a face mai eficientă activitatea Agenției Naționale pentru Protecția Consumatorului (APC), e nevoie de a optimiza cadrul legislativ. Două directive europene care așteaptă a fi transpuse în legi naționale în 2012 sunt cea privind contractele de credit pentru consumatori și cea privind răspunderea producătorului pentru prejudiciul cauzat. Un principiu esențial care trebuie respectat este ca APC să nu se ocupe în niciun caz și de evaluarea conformității, pentru a evita conflictele de interese. Tot important este ca Republica Moldova să se abțină de la adoptarea standardelor naționale de calitate pe domeniile unde există norme internaționale.

Serviciul Vamal al RM, la rândul său, trebuie să fie inclus în toate documentele de politici

în calitatea sa de instituție responsabilă de protecția consumatorului. Or, tot mai multe produse consumate sunt fabricate în afara țării și ar fi mult mai eficient un control riguros al acestor produse la frontieră, înainte ca ele să intre pe piața internă.

La eveniment au participat reprezentanți ai Ministerului Economiei, Agenției pentru Protecția Consumatorului, Ligii pentru Apărarea Drepturilor Consumatorilor, experți independenți, lideri de ONG.

Concluzii și Recomandări:

Recomandari EUHLPAM

1. Crearea unei liste cu contacte a specialistilor vamali și cei a supravegherii pieței
2. Elaborarea Liniilor directe pentru a promova o cooperare mai strânsă și cele mai bune practici între autoritățile vamale și de supraveghere a pieței
3. Elaborarea mecanismelor de răspuns, capabile să reacționeze și să furnizeze rapid informații pentru autoritățile relevante
4. Vama să prezinte organelor SP cu detalii și elemente ale datelor necesare pentru țintirea încărcăturilor cu risc înalt
5. Pentru a testa posibilitățile de îmbunătățire a țintelor de către Vama, de inițiat un proiect pilot, care să includă:
6. *Stabilirea sectoarelor sau a 4-5 categorii de marfuri, în care se vor efectua controale și acțiuni comune pe o perioadă determinată*
7. *Furnizarea informației pentru aceste marfuri sau sectoare de către OSP - OV*
8. *Feedback-uri pentru raportare despre utilitatea acțiunilor*
9. Crearea listelor indicative pentru a facilita controlul vamal și a reduce povara administrativă și povara asupra oamenilor de afaceri
10. Incurajarea sesiunilor de instruire comună, la nivel național și local
11. Strategia de protecție a consumatorului pe anii 2008-2012 trebuie revizuită imediat
12. Un raport de progres privind implementarea acestei Strategii ar servi o bază importantă pentru elaborarea noii strategii de protecție a consumatorului în contextul negocierilor DCFTA
13. Dezbateri publice ale Raportului de progres și ale noii Strategii sunt inevitabile
14. Serviciul Vamal trebuie să fie inclus – ca instituție responsabilă de protecția consumatorului în toate documentele de politici și programele de protecție

Recomandari din partea APC :

1. Sporirea gradului de protecție a drepturilor consumatorilor, combatere a practicilor comerciale incorecte ale comercianților în relațiile cu consumatorii;
2. Ridicarea profesionalismului și instruirea continuă a colaboratorilor autorității (cursuri de instruire, seminare);
3. Dezvoltarea cooperării cu autoritățile competente în domeniul protecției consumatorilor;
4. Dezvoltarea instrumentelor de informare și educare a consumatorilor, realizarea de emisiuni, radio, TV, precum și articole în presă pe probleme din domeniul protecției consumatorilor;
5. Dezvoltarea parteneriatului public-privat în scopul promovării utilizării bunelor practici comerciale de către agenții economici;
6. Aplicarea efectivă a legislației și reformelor inițiate în domeniul protecției consumatorilor, în vederea realizării sarcinilor și obiectivelor stabilite.

Recomandari din partea Guvernului:

1. Istoria adoptării actului UE (propunerile Comisiei UE opiniile Parlamentului și a Consiliului UE, cărțile albe și verzi)
2. Utilizarea mecanismelor de asistență tehnică (ex. TAIEX – seminarelor, expertiza proiectelor de către experții UE)
3. Transparență la elaborarea proiectelor (implicarea autorităților, mediului de afaceri, asociațiile de consumatori, societatea civilă, etc.)
4. Asigurarea mecanismelor de implementare și executarea a legilor.

“Guvernul și societatea civilă vin cu recomandări privind ajustarea produselor fito-sanitare la cerințele UE”

19 participanți

Moderatori:

Iurie Gotișan, Cercetător Asociat, Centrul Analitic Expert-Grup

Mihaela Gorban, Sef interimar, Direcția Regimuri Comerciale și OMC, Ministerul Economiei

Raportori:

Grigore Porcescu , Vicedirector, Agenția Sanitar Veterinară și pentru siguranța produselor de origine animală/ASVSPOA

Galina Obreja, Centrul National de Sănătate Publică

Responsabili din cadrul instituțiilor guvernamentale și sectorului asociativ au discutat pe marginea lacunelor în reformarea prevederilor legislative. Ulterior, recomandările vor fi înaintate autorităților centrale responsabile de implementarea reformelor și recomandărilor Uniunii Europene pentru Republica Moldova.

„În prezent, în R. Moldova există multe goluri normative privind siguranța produselor alimentare și încă nu am scăpat de povara bolilor infecțioase legate de consumul produselor alimentare. Multe normative rămân scrise doar pe hârtie pentru că de multe ori nu se reușește implementarea acestora din cauza termenelor prea scurte. Totodată, spre regretul nostru, populația nu este suficient informată despre impactul nesănătos a consumului de produse alimentare. Aici este și vina producătorilor și a agenților economici deopotrivă, în special, în cazurile în care lipsește informația pe etichetele produselor sau și mai grav, când aceste informații sunt falsificate”, consideră Galina Obreja, specialist al Centrului Național de Sănătate Publică. În acest sens, ea susține că respectarea legislației și a politicilor comunitare și naționale ale statelor membre ale UE în domeniul alimentației, nutriției și a sistemelor de siguranță a alimentelor va asigura un nivel înalt de protecție a consumatorilor.

Agenții economici respectă în proporție de 50% normele igienice și standardele sanitare, în particular cele condiționate de UE, în procesul de comercializare a produselor alimentare, susține Grigore Porcescu, vice-director al Agenției Sanitar Veterinară și pentru siguranța produselor de origine animală (ASVSPOA). Agenția a oferit un termen de patru

ani agenților economici pentru a-și ajusta standardele de producere și comercializare, astfel încât să fie eligibili și pentru exportul pe piața Uniunii Europene, în caz contrar, există riscul ca unele unități comerciale să fie suspendate.

„Din 2010, agenții economici sunt direct responsabili de controlul produsului, din banii proprii. Autoritățile de stat doar verifică dacă aceștia se conformează cerințelor. Din acest motiv, de multe ori, întâlnim probleme la respectarea trasabilității și condițiilor de igienă la păstrarea produselor. Potrivit normelor internaționale, aceștia ar trebui să urmeze strict iluminatul în încăperi, temperatura de păstrare, utilizarea utilajului certificat din punct de vedere alimentar și neapărat programele speciale de dezinfecție și deratizare”, explică Grigore Porcescu.

Concluzii și Recomandări:

1. Considerarea sănătății și a principiului “Sănătate în toate politicile” la elaborarea și implementarea legislației și a politicilor în domeniul alimentației, nutriției, inclusiv reorganizării sistemului de siguranță a alimentelor.
2. Îmbunătățirea colaborării intersectoriale în domeniu și soluționarea problemelor identificate.
3. Implicarea mai activă a consumatorilor în elaborarea noilor reglementări și politici în domeniu.
4. Fortificarea capacităților instituționale de protecție și promovare a sănătății în raport cu factorul alimentar, inclusiv în vederea comunicării riscurilor către consumator.
5. Asigurarea informării corecte, inteligibile și oneste a consumatorului de către producător.

“Comerțul în Uniunea Europeană: facilități, tendințe, proceduri”

30 participanți

Moderatori:

**Iurie Gotișan, Cercetător Asociat, Centrul Analitic Expert-Grup,
Inga Ionesii, șef al Direcției generale politici comerciale, Ministerul
Economiei**

Raportori:

**Marian Sofroni, șef secție urmărire penală, Serviciul Vamal
Inga Ionesii, șef al Direcției generale politici comerciale, Ministerul
Economiei
Peter Cvik, ex-director adjunct al Administrației Vamale din Slovacia**

La eveniment au participat reprezentanți ai administrației publice centrale și locale, oameni de afaceri, producători și agenți economici din Cahul și suburbiile acestuia, reprezentanți ai misiunii EUBAM, oaspeți din Slovacia.

Discuțiile s-au axat pe următoarele aspecte: Procesul de negociere al Acordului de Liber Schimb cu UE (evoluții, tendințe, politici, instrumente, tălmăcirea documentelor oficiale etc.); Accesul bunurilor pe piață și liberalizarea comerțului, riscuri, avantaje și dezavantaje, implicarea mediului de afaceri în pregătirea poziției pentru negocieri; Administrarea vamală. Proceduri, contravenții și delikte vamale, prezentate de către reprezentanți ai Ministerului Economiei și Serviciului Vamal. Totodată, ex-director adjunct al Administrației Vamale din Slovacia, Peter Cvik, a împărtășit participanților despre experiența Slovaciei în domeniul administrării vamale.

Inga Ionesii, șef al Direcției generale politici comerciale, Ministerul Economiei, a prezentat facilitățile oferite de Acordul de Comerț Liber Aprofundat și Cuprinzător, printre cele mai importante pentru exportatori fiind menționate: acces nelimitat, fără restricții tarifare la import pe piața comunitară a produselor agricole și industriale; eliminarea taxelor vamale; perspective clare de dezvoltare și stimulare a afacerilor comune; preluarea standardelor europene și normelor aferente infrastructurii calității; dezvoltarea cadrului juridic național în domeniul concurenței; consolidarea eforturilor pe ramuri la penetrarea pe piețele externe; reorientarea de la comerț la producere; posibilitatea acordării asistenței tehnice și financiare din partea UE, precum și alte facilități la fel de importante.

Referitor la facilitarea comerțului cu Uniunea Europeană, Marian Sofroni, șef secție urmărire penală din cadrul serviciului Vamal, a menționat următoarele aspecte: diminuarea timpului de așteptare pentru bunurile aflate în tranzit, pentru eliberarea documentelor vamale și pentru vămuire; reducerea costurilor tranzacționale ale activităților comerciale pentru comercianți, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii; îmbunătățirea procesului de colectare a veniturilor și a eficienței controlului la frontieră; crearea unui climat regulator mai transparent și mai eficient pentru investitori; ameliorarea eficienței, moralității și integrității agențiilor vamale; dezvoltarea unor relații mai bune între autoritățile implicate în activitățile de control la frontieră și comunitatea de afaceri și cea comercială.

Peter Cvik, ex-director adjunct al Administrației Vamale din Slovacia a oferit detalii despre experiența Slovaciei în domeniul administrării vamale.

Concluzii și Recomandări:

Pe termen scurt:

1. Vamă (eliminarea ariilor "gri" de reglementare a comerțului transfrontalier și introducerea regulilor transparente și clare);
2. Certificare (reducerea costurilor de logistică la export);
3. Licențiere (eliminarea constrângerilor și limitărilor la accesul pe piață).
4. Elaborarea unor studii/analize screening comparative sectoriale ce ar evidenția eventualele impacte privind barierele tarifare și non-tarifare în calea comerțului.

Pe termen mediu:

1. Standardizarea, armonizare, conformitate (armonizarea standardelor cu UE (EN) și cele internaționale (ISO))
2. Întărirea capacității instituționale (instituțiile abilitate să reacționeze prompt la semnalele pieței)
3. Dezvoltarea resurselor umane (anagajarea personalului calificat) din cadrul instituțiilor statale abilitate cu reglementările non-tarifare.

Recomandări specifice:

1. S-a propus stabilirea unor mecanisme clare și transparente de adoptare a noilor regulamente și proceduri vamale ce țin de reglementarea comerțului și interacțiunea instituțiilor abilitate ale statului cu agenții economici, inclusiv cu respectarea angajamentelor R.Moldova în cadrul OMC.
2. Se recomandă să fie instruite persoanele-cheie din cadrul instituțiilor abilitate (în special a SV) ale statului privind prevederile și aplicările acordurilor OMC și transpunerea acestora în legislația și cadrul normativ al Republicii Moldova.
3. Expertii din Slovacia au spus ca principalul document, adică Codul Vamal, trebuie să fie pe cât de simplu, pe atât de clar, excluzîndu-se orice fel de interpretări post-factum al acestuia.
4. Ordinele și dispozițiile interne ale Serviciului Vamal cu caracter regulatoriu trebuie revizuite pentru a verifica dacă este respectată legislația Republicii Moldova și prevederile acordurilor Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), la care Moldova este parte. Din discuțiile purtate s-a creat impresia că deseori agenții economici sînt tratați separat și nu conform legislației în vigoare fapt care duce la coruperea colaboratorilor vamali.
5. Atentie deosebita trebuie acordata transparenței și comunicării dintre actorii societății civile, sectorului privat pe de o parte, și autoritățile și organele specializate ale statului pe de altă parte.
6. Cei prezenți au solicitat implicarea reprezentanților sectorului asociativ, privat și de cercetare în calitate de experți în cadrul acelor grupuri interguvernamentale specializate, în particular în cazul dat a grupului de negocieri privind Acordul de Comerț Liber Aprofundat și Comprehensive.

“Din decembrie vor fi facilitate activitățile de acreditare și evaluare a conformității produselor”

17 participanți

Moderatori:

Iurie Gotișan, Cercetător Asociat, Centrul Analitic Expert-Grup Inga Ionesii, șef al Direcției generale politici comerciale, Ministerul Economiei

Raportori:

Viorica Bejan, șef al Direcției generale infrastructura calității, Ministerul Economiei

Responsabili din cadrul instituțiilor guvernamentale și sectorului asociativ au discutat pe marginea lacunelor în reformarea prevederilor legislative. Totodată, au fost oferite explicațiile necesare la Legea cu privire la activitățile de acreditare și evaluare a conformității, care va intra în vigoare pe 7 decembrie 2012.

Directorul Direcției infrastructurii calității a Ministerului Economiei, Viorica Bejan, a evidențiat prevederile elaborate de Ministerul Economiei privind crearea Centrului Național de Acreditare, precum și proiectelor de ordine referitor la structurile interne ale Organismului Național de Acreditare. “Centrul de evaluare a conformității și acreditare a produselor care există acum se reorganizează în instituția publică Centrul Național de Acreditare care va fi centru unic de acreditare pe teritoriul R. Moldova. În cadrul centrului vor fi elaborate acreditarea laboratoarele de încercări, organismelor de certificare, organismelor de inspecție, adică tot ce ține de evaluarea conformității”. Centrul își va începe activitatea din 7 decembrie când va intra legea în vigoare.

Totodată, va fi reformat și Institutul Național de Standardizare și Metrologie. Acesta va fi divizat în două instituții independente, conform recomandărilor europene.

Concluzii și Recomandări:

1. S-a propus crearea unui grup consultativ pe domeniul evaluării conformității, litigiilor care apar între agenții economici și structurile abilitate cu funcții de certificare, standardizare și reglementări tehnice;
2. Ar trebui să se consolideze o colaborare și cooperare dintre mediul de afaceri și Agenția pentru Protecția Consumatorilor;
3. Instituțiile abilitate cu funcții de certificare și standardizare deseori refuză eliberarea certificatelor de conformitate fără ca agenților economici să li se explice motivul refuzului sau respingerea certificatelor, respectiv se cere o reacție de feedback argumentată și transparentă din partea acestor entități;
4. Este nevoie de o mai bună supraveghere a pieței prin sporirea gradului de protecție a drepturilor consumatorilor, combatere a practicilor comerciale incorecte ale comercianților în relațiile cu consumatorii;
5. Dezvoltarea parteneriatului public-privat în scopul promovării utilizării bunelor practici comerciale de către agenții economici;
6. Ridicarea profesionalismului și instruirea continuă a colaboratorilor autorității (cursuri de instruire, seminare);
7. Armonizarea cadrului legislativ este absolut esențială pentru a asigura un mediu favorabil de executare a sarcinilor de către autoritățile de standardizare, evaluare a conformității și protecție a consumatorilor.

FOTO
EVENIMENTE

Participanții la Grupul de Lucru pe Comerț, Servicii, Concurență din 12 aprilie 2012

Reprezentanții din Transnistria la Grupul de Lucru pe Dezvoltare Regională

Reprezentanții Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare dar și a Societății Civile la Grupul de Lucru pe Agricultură

Grup de Lucru pe Dezvoltare Regională cu participarea reprezentanților din Transnistria.

Daniela Morari, Șef-adjunct al direcției Cooperare Politică cu UE, MAEIE și Leonid Litra, expert IDIS „Viitorul”, la prima sesiune a Grupului de lucru pe Vize, Frontiere, Transnistria.

Inga Ionesii, șef al Direcției generale politici comerciale, Ministerul Economiei prezentînd facilitățile oferite de Acordul de Comerț Liber Aprofundat și Cuprinzător

Convenția Națională pentru Integrare Europeană la Cahul, 20 septembrie 2012

Experții discutând despre prevenirea și combaterea crimei organizate

Moderarea Grupului de Lucru pe Comerț, Servicii, Concurență

"Strategiile și programele de cooperare teritorială Europene – noi perspective de dezvoltare regională în Republica Moldova" discutate în cadrul Grupului de Lucru nr.3

Reprezentanții ADR Centru și ADR Nord moderând împreună cu reprezentanții Societății Civile Grupul de Lucru pe Dezvoltare Regională

„Negocierile cu privire la intrarea în faza 2 a planului de acțiuni privind regimul liberalizat de vize” discutate la Costești

